

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 182 (1682) ♦ Субота, 27 вересня 1997 року ♦ Ціна договірна

Наше партнерство — на постійній основі

Голова Верховної Ради Олександр Мороз зустрівся з послом з особливих доручень, спеціальним радником державного секретаря США з питань нових незалежних держав доктором Стівенем Сестановичем. Посол висловив бажання краще ознайомитися з Україною, зрозуміти її. У ході діалогу сторони обговорили спільні для обох держав проблеми, торкнулися економічної та політичної ситуації в нашій державі, а також питань європейської безпеки.

Пан посол окреслив своє бачення відносин між США та Україною на найближчі два роки. Зокрема пан Стівен Сестанович зазначив, що «наше партнерство — це партнерство на постійній основі», запевнивши Голову ВР України, що така думка не лише його особиста, а й президента США Білла Клінтона та держсекретаря Мадлен Олбрайт.

Парламентська хроніка

Оголошують війну. Боям місцевого значення на Хрещатику Ранкове і денне засідання 26 вересня

Відомий афоризм — хто править Парижем, той править Францією, в українському контексті, на жаль, трансформувалася у варіант: хто править Україною, той править Києвом. Що вийшло внаслідок такого перетворення, відомо не лише в Києві, а й в інших столицях. Канонада від боїв місцевого значення на Хрещатику долинула навіть до Страсбурга — столиці Ради Європи. Саме тому у Верховній Раді знову повернулися до актуальної теми — розгляду законопроекту про столицю України.

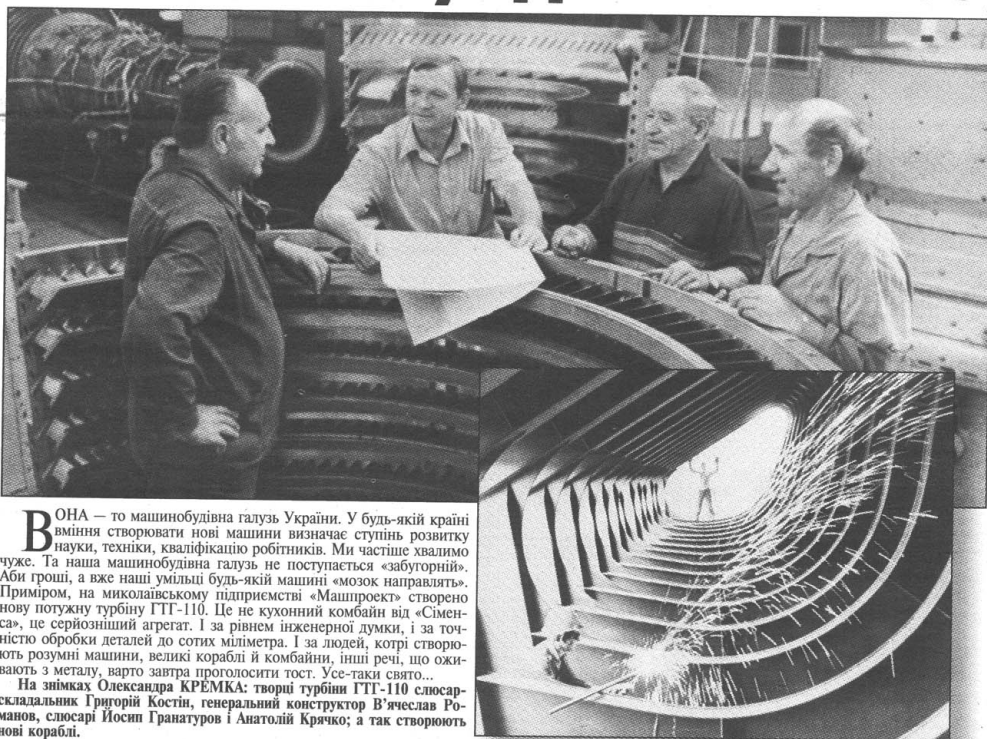
(Закінчення на 2-й стор.).

Проблеми Чорного моря турбують і Молдову

В Одесі з робочим візитом побував Президент Молдови Петру Лучинський. Він узяв участь в одеському екологічному семінарі, присвяченому проблемам Чорного моря, який відбувався під егідою Вселенського патріарха Варфоломія. Президент Молдови також зустрівся з керівництвом Одеської області. По завершенні зустрічі Петру Лучинський повідомив журналістів, що під час переговорів сторони торкнулися питання делімітації україно-молдовського кордону, молдовської власності на території Одеської області і прикордонної торгівлі.

І все-таки вона "крутиться". Та ще й святкує День машинобудівника

Легше вчити жити, ніж допомагати матеріально?

Міжнародний валютний фонд проти надання фінансової допомоги Україні для реалізації раніше узгоджених програм. Така інформація надійшла від української делегації, що взяла участь у щорічних зборах Ради керуючих Міжнародного валютного фонду і групи Всесвітнього банку, які відбувалися в Гонконгу. Причиною такого рішення МВФ стало те, що Україна допустила перевищення дефіциту бюджету. Воно сталося внаслідок надання фінансової допомоги сільськогосподарським товаровиробникам, суднобудівній та іншим галузям.

Увічнено пам'ять журналіста

Відіняти ім'я заслуженого журналіста України, редактора громадсько-політичної газети «Вечерня Одеса» Бориса Дер-р'янка, який загинув від рук найманого вбивці, носитиме новий риболовецький траулер акціонерної рибпромислової компанії «Антарктика». Рішення про це прийняла рада директорів АРК «Антарктика».

ВОНА — то машинобудівна галузь України. У будь-якій країні вміння створювати нові машини визначає ступінь розвитку науки, техніки, кваліфікацію робітників. Ми частіше хвалимо чуже. Та наша машинобудівна галузь не поступається «забутій». Аби гроші, а вже наші умільці будь-якої машини «мозок направлять». Приміром, на миколаївському підприємстві «Машпроект» створено нову потужну турбіну ГТТ-110. Це не кухонний комбайн від «Сіменса», це серйозніший агрегат. І за рівнем інженерної думки, і за точністю обробки деталей до сотих міліметра. І за людей, котрі створюють розумні машини, великі кораблі й комбайни, інші речі, що живлять з металу, варто завтра проголосити тост. Усе-таки свято...

На знімках Олександра КРЕМКА: творці турбіни ГТТ-110 слюсар-складальник Григорій Костін, генеральний конструктор В'ячеслав Романов, слюсари Йосип Гранатуров і Анатолій Крячко; а так створюють нові кораблі.

(Матеріал до свята «Такі млини, що парохват» читайте на 4-й стор.).

Спеціальний кореспондент «ГУ»

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ передає зі Страсбурга

Підкидний лист у стінах Парламентської Асамблеї

Учора у французькому місті Страсбург завершилася четверта частина щорічної сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи. Наша делегація, яка й так не нудувалася, отримала насамкінець неприємний «сюрприз». Несподіванка сталася на попередньому обговоренні виконання Україною взятих на себе зобов'язань під час вступу до РЄ, тобто на спільній зустрічі нашої делегації та Комітету з контролю за виконанням зобов'язань. Слово членам нашої делегації, які працюють у вищезгаданому комітеті.

(Закінчення на 6-й стор.).

- Чорноморський суднобудівний завод передав грецькій компанії «Аїні» новозбудований танкер-продуктоз «Перл».
- Сьогодні в Тернополі розпочинається обласний конкурс стрільської ліси.
- У Харкові відкрився міжнародний салон-ярмарок «Слов'янський базар».
- Лариса Роговель з Чернігова здобула другу премію та диплом у номінації «За краще мено-сопрано» на XIII Міжнародному конкурсі оперних співаків в Італії.
- В Азовському морі поблизу Маріуполя виявлено холерний вібрион.

P.S

Міжнародні стандарти сприяють економіці

Президент України Леонід Кучма надіслав учасникам 20-ї сесії Генеральної асамблеї Міжнародної організації зі стандартизації (МОС), що нині проходить у Женеві, привітання з нагоди 50-ліття цієї організації. Він підкреслює значення її роботи у розв'язанні питань, пов'язаних з розробкою і впровадженням міжнародних стандартів, які сприяють розвитку світової економіки.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комітет з питань науки та народної освіти за участю представників Кабінету міністрів, міністерств і відомств та науковців обговорив проект закону «Про Національну програму інформатизації» та Концепцію Національної програми інформатизації, які були доопрацьовані робочою групою у складі народних депутатів України, працівників Національного агентства з питань інформатизації, провідних фахівців у галузі інформатизації, створеною відповідно до рішення комітету.

Під час доопрацювання законопроект привносили у відповідність з вимогами чинного законодавства та міжнародних угод. Посилено рівень координації питань інформатизації в державі, усунуто дублювання функцій і програм у цій галузі. Велика увага приділена адекватному представленню та формуванню системного уявлення національних пріоритетів та одностайності підготовки комплексу відповідних правових, економічних, фінансових та інших механізмів, що забезпечать їх практичне виконання.

Реалізовано принципово нову технологію підготовки проектів загальнонаціональних програм, коли разом розробляється весь необхідний комплекс нормативно-законодавчої документації різного рівня. Опрацювано майже всі етапи життєвого циклу інформаційної системи українського суспільства. Підкреслювалося, що під ці документи підготовлено комплекс реальних проектів інформатизації суспільства, що відповідає вимогам часу. На відміну від багатьох попередніх програм, Національна програма інформатизації готова до впровадження в повному обсязі.

Висловлювалися пропозиції зробити Національну програму інформатизації невід'ємною складовою Програми уряду, а також тим стратегічним важелем, який повинен стимулювати економічний розвиток України, забезпечити реальні соціально-економічні зрушення.

При опрацюванні програми увагу приділено формуванню необхідних умов для економічного стимулювання виконавців її завдань. Передбачено загальні принципи докорінної зміни умов бюджетного фінансування. Бюджетні кошти плануються сконцентрувати виключно на виконанні загальнонаціональних пріоритетів і тільки на конкурсних засадах. Крім того, закладено загальні принципи механізму стимулювання претерпіння цих бюджетних коштів на «своєрідний центр притягнення» ресурсів з інших недержавних джерел. До того ж інвестиції на політику Програми спрямовано на пріоритетну підтримку національного товаровиробництва, створення нових робочих місць.

Обговорений пакет документів Національної програми інформатизації запропоновано внести на розгляд Верховної Ради України у першому читанні.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Затверджено Розпорядженням Голови Верховної Ради України від 26 вересня 1997 року № 395

ГРАФІК

розгляду проекту Державного бюджету
України на 1998 рік у Верховній Раді
України відповідно до термінів, визначених
Регламентом Верховної Ради України

15 вересня

Кабінет міністрів України подає проект закону про Державний бюджет і звіт (інформацію) про виконання Державного бюджету за поточний рік на розгляд Верховної Ради.

15 вересня — 2 жовтня

Протягом 20 днів ознайомлення депутатів із шими документами.

не пізніше 10 жовтня

Міністр фінансів України виступає з доповіддю про проект закону про Державний бюджет на засіданні Верховної Ради. Обговорення проекту бюджету.

10 жовтня — 15 жовтня

Протягом 5 днів після закінчення обговорення проект розглядається в комітетах, які призначають свої

Депутатом можеш бути, та про міністра не забудь

Вечірнє засідання 25 вересня

Закон про Кабінет міністрів Леонід Кучма повернув парламенту у своїм зауваженнями уже вартує. Співдоповідач з цього питання, секретар парламентського Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи Ігор Колішкін зауважив, що з 25 пунктів Застави Президента України лише три нові, решту глава держави уже вносив. З цих трьох новел — пропозиція продовжити термін підготовки програм уряду з 50 до 90 днів; дозволити Кабінету міністрів надавати державні гарантії щодо інших кредитів, а не лише передбачених під державні програми; а право вирішувати, кому з вищих посадових осіб держави надавати особисту охорону, має бути у Президента, а не в Кабінету.

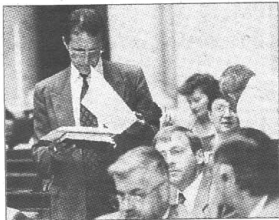
На цьому тлі досить дивний вигляд мав один з основних аргументів доповіді від уряду — першого віце-прем'єра Анатолія Голубенка, котрий, закликаючи підтримати пропозиції Леоніда Кучми, кілька разів нагадував, що... кожен з депутатів може стати урядовцем, а тому цей закон треба примирити на себе.

Однак жоден з аргументів остаточно не переконав парламент, і розгляд питання та прийняття рішення перенесено.

Парламент, погодяться, опинився у

досить делікатній ситуації, коли настає черга розглядати зауваження і доповнення глави держави до закону про статус народного депутата України, на який накладало вето. Представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертий у виступі зазначив, що глава держави не може погодитися з деякими положеннями цього документа, котрі, на його думку, не відповідають нормам Конституції та законів України. Йдеться, зокрема, про пільгове право народного депутата на висловлювання своєї думки, позиції в засобах масової інформації, про обов'язкове зарахування до резерву державної служби або відповідного міністерства в разі неможливості надати попередню роботу чи посаду тощо.

Співдоповідач, голова парламентського Комітету з Регламенту, депутатської етики і забезпечення діяльності депутатів Петро Шейко із занепокоєнням нагадав, що з приводу цих та інших пільг народних депутатів деякі ЗМІ створюють негативну думку про Верховну Раду. Разом з тим він проти того, щоб народний депутат після закінчення повноважень стояв у черзі у службі зайнятості чи, виходячи на пенсію, не міг отримати одноразової допомоги в сумі двадцяти процентів посадових окладів, або ж не мав права на пенсійним посвідченням раз на рік безплатно проїхати міжміським тран-

Анатолій БЕНЬ-
ЧУК. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Оголошують війну. Боям місцевого значення на Хрещатику

ної власності міста можуть бути передані об'єкти загальної власності, які забезпечують функціонування міста як столиці. Олександр Штещенко підкреслює, що Київська рада може скасовувати акти міської держадміністрації з питань делегованих радою повноважень у разі їх невідповідності рішенням ради. Законопроект одночасно дає обмежує повноваження Київської ради стосовно місцевих будівельних програм та генеральних планів забудови міста.

Співдоповідач Володимир Черемис підкреслює, що альтернативний законопроект його групи також має намір покласти край правовій невизначеності у столиці після його доопрацювання. Це власне новий законопроект про столицю, який своєю збірці концепцію попереднього варіанта. Вона полягає в тому, що пріоритет належить органам місцевого самоврядування, які обирають, кияни, над органами, які призначаються. Відповідно до Конституції та закону про місцеве самоврядування, з точки зору управління великими містами в цьому законопроекті передбачено існування представницьких

органів місцевого самоврядування в районах Києва зі своїми виконавчими комітетами. Існування районних держадміністрацій в Києві не передбачено.

У законопроекті передбачено прямі вибори всіма киянами мера столиці, як цього і вимагає Конституція України. Він очолить виконавчий орган Київради, уряд міста Києва і голуватиме у самій раді. Щодо поєднання посад однією особою, то співдоповідач підкреслює: обраний Києвом голова і затверджений Президентом враз перетвориться з особи, підзвітної виборцям, в особу, підзвітну особисто Президенту. Така схема призведе до виконання волі однієї людини, а не громади Києва.

Під час обговорення поданих законопроектів депутати попри полярність оцінок обох документів висловлювали єдину думку: боям місцевого значення на Хрещатику слід оголосити війну, себто прискорити прийняття закону про столицю України.

Після тривалих дебатів шляхом рейтингового голосування підтримку одержав законопроект, який доповідав Олександр Штещенко. До процедури другого читання комітет має значно доопрацювати документ, особливо статті 3 і 13, де є невідповідність з Конституцією України.

Парламентарії ухвалили зміни і доповнення до Закону України «Про податок на додану вартість». Ним вводяться норми, які діють у перехідний період. Зміни і доповнення набувають чинності з 1 жовтня 1997 року.

Наступний тиждень депутати працюватимуть в округах.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

24 — 27 вересня в Києві перебували Генеральний секретар Канцелярії Парламенту Естонської Республіки Хейкі Сібул і керівник відділу інформаційних систем і техніки Канцелярії Вайно Ов. Гості ознайомилися зі структурою Апарату Верховної Ради України, досвідом роботи його підрозділів.

Прес-служба
Верховної Ради України.

представників для участі в роботі Комітету з питань бюджету. Комітеті і депутати передають свої письмові поправки до проекту в Комітет з питань бюджету.

Якщо комітет або депутат вносить пропозицію про збільшення видатків або скорочення доходів, вони зобов'язані запропонувати таку саму суму, відповідно, збільшення доходів за рахунок інших джерел або скорочення видатків на іншу статтю. Комітеті й депутати подають до кожної поправки письмове обґрунтування. У разі недотримання цих вимог поправка до розгляду не приймається.

15 жовтня — 29 жовтня

Комітет з питань бюджету розглядає поправки, що надійшли від комітетів і депутатів. Про це, час і порядок денний засідань Комітету з питань бюджету офіційно повідомляють іншим комітетам для участі призначених ними представників у засіданнях з питань, що входять до компетенції відповідних комітетів.

Комітет з питань бюджету готує доповіді і таблицю про підтримані поправки і перелік відхиленням Верховної Ради. На цей період не призначаються засідання Верховної Ради.

4 листопада

Перше читання проекту закону про Державний бюджет. Доповідь Комітету з питань бюджету. Приймається постановою про затвердження пропозицій Комітету з питань бюджету.

5 листопада — 19 листопада

Кабінет міністрів допрацьовує прийнятий у першо-

му читанні проект закону про Державний бюджет і подає доопрацьований проект у Верховну Раду на друге читання.

20 листопада — 26 листопада

Ознайомлення депутатів з проектом закону.

27 листопада — 28 листопада

Друге читання проекту закону про Державний бюджет. Доповідь міністра фінансів України. Постійне голосування закону. Якщо Верховна Рада не приймає закон у цілому і в результаті постійного голосування дефіцит бюджету перевищує граничний розмір, бюджет передается для доопрацювання в Комітет з питань бюджету.

1 грудня — 3 грудня

Комітеті та депутати подають свої поправки щодо скорочення дефіциту бюджету до Комітету з питань бюджету.

4 грудня — 8 грудня

Комітет з питань бюджету розглядає поправки, і не менш як за 3 дні до засідання Верховної Ради висновки комітету розповсюджуються серед депутатів.

12 грудня

Поступове друге читання проекту закону про Державний бюджет. Обговорюються і голосуються поправки про скорочення дефіциту бюджету. Якщо досягнуто затвердженого граничного розміру дефіциту бюджету, Верховна Рада переходить до голосування проекту закону в цілому (третє читання).

Іван МОЗГОВИЙ: Село підніме Україну, якщо держава повернеться до нього обличчям

НАПРИКІНЦІ вересня 1990 року з метою захисту інтересів села було створено Селянську спілку України, а її головою на установчому з'їзді обрано відомого громадського діяча І. Мозгового. Народився він 1927 року в селі Новомихайлівка Мар'їнського району Донецької області в сім'ї хлібороба. Українець, Освіта вища — закінчив Херсонський сільськогосподарський інститут. Працював аеронавтом донецького радгоспу «Тепличний», на громадській, державній роботі. Оруженний, має двох синів і двох онуків.

Кореспондент «Голосу України» попросив І. Мозгового розповісти, що нині являє собою Селянська спілка України, які її програмні засади, як вона діє в нинішніх умовах.

— Наша спілка, — наголошує Іван Олексійович, — це громадська організація. Вона об'єднує 21 обласну й понад 340 районних селянських рад, до яких входять представники колгоспів і радгоспів, КСП, фермерських господарств, підприємств переробки сільськогосподарської продукції тощо. Спілка співпрацює з усіма організаціями, які опікуються проблемами села. Ми виступаємо за всі форми організації праці й власності на селі, захищаємо інтереси всіх трудівників села і сфери переробки сільгосппродукції. Вважаємо, що матеріально-технічна база сільського господарства і переробки сільськогосподарської продукції, рівень підготовки кадрів визначають і будуть визначати розвиток господарювання і власності. Тільки на цій основі можна домогтися зростання ефективності сільськогосподарського виробництва.

Майбутнє нашого села — глибока інтеграція, виробництво готової продукції, а не сировини. У зв'язку з цим спілка з 1993 року активно виступає ініціатором створення структур, які допомагають селу вирішувати конкретні економічні проблеми. Серед них — корпорація «Агронафтопродукт», селянська інвестиційна компанія «Сінком», асоціація «Нива», брокерська контора на Українській аграрній біржі, Міжнародний фонд розвитку сільського господарства України тощо. Останнім часом з допомогою спілки збудовано карбідний завод, у 20 господарств — заводи з переробки сільгосппродукції, 18 філій корпорації «Агронафтопродукт» постачають селянам необхідне паливо. Скажімо, торік на

Херсонщині вся озимина була посіяна завдяки паливу, що його надала корпорація в рахунок наступного врожаю.

— Як ви оцінюєте нинішню ситуацію на селі?

— Стан справ надзвичайно складний. Тяжко навіть спрогнозувати, чого слід чекати. Я говорю не тільки про те, що видно неозброєним оком, а й про більш глибокі негативні процеси в сільськогосподарському виробництві. Зокрема, про падіння родючості ґрунтів, їх ерозію, зменшення гумусу тощо. Досягнути в 1985—1990 роках рівняння внесення до ґрунту й винесення з нього поживних речовин за останні шість років втрачено. Подібні негаради у насіннішті, племінній справі. Ці складові дбайливого господарювання, які раніше в багатьох областях України досягли високого рівня, тепер зруйновані або ледь збережені.

Що робити далі?

Тема ця непростя. Ясне одне: виходити слід з реалій. А це означає:

— визнати на ділі, що сільськогосподарське виробництво — основа виведення з кризи всієї економіки країни, а тому найприоритетніша галузь; — реформування, а матеріально-технічна база визначає форми організації праці й власності на селі — приватизацію, паювання тощо;

— необхідність значного поліпшення вирішення соціальних проблем села, покращення з державною рекетною політикою, коли продукцію селян держава бере а своєчасно за неї не платить.

Усі ці та інші важливі позиції необхідно закласти в чітку програму подолання кризи в сільськогосподарському ви-

робництві й матеріалізувати їх. Не можна окремими постановками та указами керувати життям села.

Де брати гроші?

А там, де беруть їх на інші, навіть престижні речі. Треба думати, як гроші заробляти. Я знову й знову наголошую: село підніме Україну, якщо держава повернеться до нього обличчям.

У політичних колах України тепер гостро дебатована проблема землі. Бути їй товаром на продаж чи колективною або державною власністю. Яка ваша думка з цього приводу?

— Форми організації праці на землі, власності на неї, як на мене, можуть бути різними. Їх утвердження має йти еволюційним шляхом. Що стосується питання, чи бути землі товаром, то тут моя позиція однозначна: земля як ніяк не може бути товаром. Це гірким великим стане. Подивіться на передрі країни світу: там земля, як правило, здають в оренду. Ставлення до землі, як і до сільськогосподарського виробництва в цілому, там святе. Не можна, щоб земля йшла під заклад, акціонувався, бо за цим прийде банкрутство і селяни залишаться безземельними.

— В Україні вже розгортається підготовка до наступних парламентських виборів. Чи буде в них брати участь Селянська спілка? Якщо буде, то під яким гаслом?

— Звичайно, буде. Але діяти ми прагнимо за громадськості організації методами. Вестиме роз'яснювальну роботу серед селян, підтримуватимемо тих кандидатів у депутати, які щось зробили або можуть зробити корисного для села, рішуче виступаємо проти тих, хто на словах за добробут села, а на ділі — аби прожити в депутати.

— Іване Олексійовичу, редакції повідомили ваші земляки, зокрема голова Мар'їнської районної ради і райдержадміністрації В. Манько і депутати вашої рідної Новомихайлівської сільради про те, що вам саме сьогодні виповнилося сімдесят. Вони вітають вас з ювілеєм, бажають здоров'я і паління праці на селянській ниві. Ми приєднуємося до цих побажань.

— Спасибі.

Бесіду вів
Володимир ЧЕРКАС.

Космічні технології працюють на здоров'я нації

У ХАРКІВСЬКОМУ науково-дослідному інституті радіотехнічних вимірювань створюють медичну техніку, яка нічим не поступається заокеанським аналогам. Шпирядо, одна відмінність є-таки є: коштує вона для медиків удвічі дешевше.

Древня лікарська заповідь «не нашкодь», на жаль, і сьогодні залишається у нашій країні однією з найгостріших проблем медицини. Річ навіть не в тому, що наші медики почасти поступаються кваліфікацією перед своїми західними колегами. Наприкінці двадцятого століття українським лікарям доводиться здебільшого розраховувати лише на свої знання та інтуїцію. Те жалюгідне обладнання, яким оснащена переважна більшість лікарень і поліклінік, дуже важко назвати медтехнікою з точки зору її сучасного світового розвитку.

Що таке ультразвукові дослідження — нині всі знають. Але чи кожен з нас може розраховувати на допомогу цієї унікальної діагностичної апаратури.

На початку 90-х років кількість ліочих ультразвукових апаратів загальною в Україні становила не більш як чотирис- тися. А сучасним діагностичним вимогам відповідали лише половина з них. Та якщо за середньоевропейськими нормами один такий апарат, умонтований в кабінет, обслуговує 10 тисяч населення, то за нашими тогочасними стандартами один сканер припадає аж на 100 тисяч чоловік. Пікреслю, за задоволення потреб України за рахунок імпорту цієї медтехніки щорічні валютні витрати держави становили не менш як 20 мільйонів доларів.

Тому для заощадження валютних коштів, а також задля збереження науково-технічного потенціалу і робочих місць у країні відповідною постановою Кабінету міністрів України наприкінці 1992 року затверджено програму розробки та серійного виготовлення вітчизняної медичної техніки, в тому числі й ультразвукової. До розв'язання цього завдання в рамках конверсії залучено чимало підприємств оборонного комплексу. Серед них і НДІ радіотехнічних вимірювань, колектив якого має значний науково-технічний потенціал і досвід у розробці та виготовленні надзвичайно складної радіоелектронної техніки спеціального призначення. Достатньо згадати участь НДІ у створенні космічного комплексу «Енергія», радіонавігаційних систем, систем наземного управління космічними апаратами тощо. До того ж інститут із власної ініціативи й раніше працював над створенням медичної техніки.

За короткий час було розроблено нову потрібну конструкторську і технологічну документацію. Виготовлено дослідні зразки, проведено найрізноманітніші випробування. Медпрацівники констатували: ультразвукової діагностичний апарат Т1628А відповілає найширшим запитам лікарів-практиків.

Нині вже виготовлено понад 300 таких комплексів. І попит на них не зменшується. Не тільки в медзакладах України, а й далеко за її межами. Принагідно зауважу: економічний ефект від реалізації цього проекту уже становить близько 3 мільйонів доларів. Замовників приваблює не тільки те, що Харківський НДІ радіотехнічних вимірювань намагається задовольнити усі побажання провідних спеціалістів цієї галузі, а й створив надійну систему їх сервісного обслуговування. Навіть найбільш несправні спеціалісти інституту усувають за лічені дні, а то й години. Честь марки — понад усе!

Микола КОСИЙ.

Харків.

ДОРОГИ ЧЕРЕЗ КРИЗУ

Історія свідчить, що Німеччина після революційної розрухи 20-х і кризових 30-х років відбудову економіки розпочинала з будівництва автомобілів. Америка у кризові 30-ті відродження економіки теж розпочинала з будівництва автомобільних доріг. США і тепер пишаються своїми дорогами. А в стародавні часи могутній Рим, щоб зберегти велетенську державу, будував дороги та відуки, які збереглися за наших часів. Невже римські сенатори дві тисячі років тому були розумніші від наших народних депутатів, котрі в лютому цього року скасували закон про дорожнє фінансування? Думаю, що ні. Вони просто дбали про свою державність.

Усі розвинені цивілізовані країни Європи, Америки та Азії долали відсталість насам-

перед тим, що будували добротні шляхи. І тепер, маючи дороги значно кращі від наших, влада цих країн на ремонт і утримання шляхів все одно виділяє в десятки, сотні разів більше коштів, ніж у нашій країні. Тому за наявності інтенсивного дорожнього руху аварійність у цих країнах значно менша.

За холодним словом «аварійність» стоять діти загиблих і покар'яних людей, сирітство дітей, батьки яких загинули на дорогах. І от саме це варто було б пам'ятати нам, народним обранцям, коли приймаємо те чи інше рішення. Тільки на дорогах Харківщини щорічно гинуть більш як чотириста людей і травмуються більш як три тисячі. А якщо врахувати всі області нашої країни, то одержимо цифру, яку страшно називати. За один рік на дорогах України гине значно більше наших людей, ніж за всі роки афганської війни. На автомобільних дорогах України

йде «тиха», але жорстока і багаторічна війна. Фінансові передумови цієї війни проходять через сесійний зал Верховної Ради. Народні депутати, які ініціювали скасування закону «Про джерела фінансування дорожнього господарства України», звичайно ж, розуміли, що він є фінансовою базою Закону «Про дорожній рух». То чому б не скасувати і цей закон, щоб відкрити правове безладдя на дорогах? Усі учасники дорожнього руху розуміють, що це замах на їхнє життя і здоров'я. Конституція України статтею 3 задекларувала, що «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю». Де ж правда тих народних депутатів, які однією рукою проголошують у Конституції таку гуманну цінність, а другою люблять інтереси кві, які не хочуть сплатувати дорожні податки, аргументуючи це змен-

шенням податкового тиску на підприємства?

Щоб реально зменшити податки, достатньо скасувати подвійне оподаткування. Тобто, дорожні роботи, фінансовані з дорожнього збору, влугне не оподатковують. Сьогодні шляховики, які працюють на ремонті та утриманні доріг, із загальної суми зібраних коштів сплатують різних податків від 35% до 40%. Чи не дешевше буде зняти частину податків з дорожніх робіт і водночас на цю суму зменшити дорожні збори? Від цього виграють усі: і дороги, і платники, і держава.

В Америці кажуть, що початкове враження про країну складається з доріг. А досвід розвинених країн свідчить, що економічне відродження держави починається з відбудови хороших доріг. Отож можна подбавувати з тими народними депутатами, які після скасування закону «Про джерела фінансування дорожнього гос-

подарства України» запевняли, що Росія отримала перемогу у Вітчизняній війні завдяки бездоріжжю. А кого такі народні депутати сьогодні збираються перемогти бездоріжжям? У бездоріжжі немає ні перемоги, ні сили, ні державної мудрості. І тисячу разів мав рацію наш великий, великий класик, коли писав, що в Росії (маючи на увазі і нашу Україну) два лиха: дороги і дурні. Микола Васильович Гоголь передбачив, що і через сто років деякі «державники» тятимуть нашу Батьківщину до бездоріжжя.

У тяжкі повсенні роки наші батьки й діди будували автомобільні дороги. Наше покоління не має морального права руйнувати це надбання всієї держави. Коли криза, тяжко всім країнам, але Росія виділяє коштів на автомобільні дороги в 5—6 разів більше, ніж ми.

Гадано, і нам вистачить державної мудрості зберегти й поліпшити автомобільні дороги для наших нащадків, для наших дітей і онуків.

Анатолій КОСОЛАПОВ,
народний депутат України.

У номер

• Чернівці

«Буквар» — буковинським румунам

У Чернівцях відбулася презентація «Букваря» для шкіл з румунською мовою навчання. Румунські діти, котрі проживають на Буковині, досі користувалися наспіж виданими методичками або букварями, привезеними з Бухареста.

«Буквар» для румунської нащипи створила чернівецька вчителька Серафима Криган. З огляду на те, що в Чернівцях набуто певного досвіду у виданні підручників, Міністерство освіти вирішило створити тут Центр роботи шкіл нащипи.

• Ялта

За місто вступилися почесні громадяни

До перших осіб держави із закликом у рятувати курортну Ялту звернулися з відкритим листом почесні громадяни міста. Народний артист України, головний диригент Кримської філармонії Олександр Гуляницький, директор інституту «Магара» Сергій Дженеєв, актор Михайло Пуговкін, народний художник України Валентина Цветкова висловили прохання зупинити дію нормативно-правового акта Верховної Ради Криму «Про республіканський бюджет на 1997 рік». Цим документом кримські парламентарії залишили Ялті мізерну частку — близько 17 мільйонів гривень.

• Львів

«Пешко» навипередки із трамваєм

Нині львів'яни перевозять численні приватні фірми — автобусами і мікроавтобусами. На лізингових умовах діє 28-й маршрут. Настав час скоригувати засили, щоб не було купівель транспортних засобів на одних маршрутах і дефіциту — на інших. Саме це має на меті новостворена асоціація «Львівський пасажирський транспорт», яку утворили десять засновників — три АТП, «Львівелектротранс», шість приватних фірм. У разі аварійної ситуації на колії асоціація оперативно скористується туди резервний транспорт. А ще вона шукатиме компромісні рішення щодо пільговиків, обслуговування котрих потребує майже третини міського річного бюджету.

Сергій ВЛАД, журналіст

Маленький секрет для чималенької компанії

РІЗНОМАНІТНІ рейтинги ставлять АТ «Дніпропетровський олійноекстракційний завод» /ДОЕЗ/ урівень з лідерами вітчизняної галузі за показником продукції. Щоденний оборот ДОЕЗу сягає \$ 80 млн, чистий прибуток торік був не найкращим, проте становив \$ 5 млн. Спостережачі цілком слушно пов'язують успіх ДОЕЗу з орієнтацією його керівників на технічне переозброєння виробництва, високий рівень менеджменту і маркетингової діяльності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Успіх тижня

Погодьтеся, що перебувати в четвертий десятиці найбільших експортерів України сьогодні не снаги далеко не кожному підприємству навіть традиційно експортноємних галузей, а переробникам соняшникового насіння — і поготів. Тож близько двох десятків українських заводів-постачальників олії вважають, що конкурувати з ДОЕЗом успішно можна лише на ринках

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

«Де бузька хвиля, де козацький гард...»

В Україні та й у світі Миколаївщина відома передусім як край суднобудівників та хліборобів. Справді визначні заслуги миколаївських корабелів у створенні вітчизняного риболовецького та сухопутного флоту, потужних військових кораблів різного призначення. Нещодавно суднобудівні підприємства Миколаєва, які переживають нелегкі часи, урядово постановою визнано такими, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Південно-Українська АЕС, глиноземний завод, виробничі об'єднання «Зоря», завод «Фрегат», два потужні морські та річкові порти, підприємства легкої та харчової промисловості — це аж ніяк не повний перелік того, що

відіграє помітну роль у розвитку не лише регіону, а й усієї держави. Область до того ж — одна із житини України. Нині, зібравши добрий урожай зернових, сільських трудівників краю перешли в країні виконало державне замовлення з продажу хліба...

Про все це та багато іншого є добра нагода згадати — відзначається 60-річчя заснування Миколаївської області як адміністративно-територіальної одиниці України. З ювілеєм мешканців краю привітав Президент України Леонід Кучма. В містах і селах Надбужжя цими днями відбуваються ювілейні торжества, зустрічі, виставки, концерти.

Сьогодні, наприклад, велике свято під назвою «Де бузька хвиля, де ко-

зацький гард...» відбувається в Южноукраїнському чепурному й затиснутому місті енергетиків. Сюди з'їхали делегати з усіх районів та міст Миколаївщини, запрошено в гості й усіх представників Одеської, Кіровоградської та Херсонської областей.

— В усі роки благодатна, любя нашою серцю земля, — каже голова Миколаївської обласної ради народних депутатів Валентин Чайка, — народжувала і виховувала чудових людей — завзятих трударів, справжніх господарів, яким під силу подолання будь-яких перешкод. Отож труднощі й негаразди перехідного періоду вважаємо явищем тимчасовим.

Миколаївська область.

Ювілей тижня

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Такі млини, що нарозхват

Свято тижня

У неділю машинобудівники України відзначають свій професійний день.

А, зокрема, столітній ювілей святкує колектив ВАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод». Продукції цього підприємства — млиноелеваторне обладнання та агрегати для переробки галузей АПК — добре відома в 17-ти країнах світу. Особливий попит мають вальцеві млини.

Мабуть, тому, що дають можливість отримувати до 80 відсотків борошна вишого гатунку. Могилівчани гідно конкурують із аналогічними зарубіжними фірмами. Перевагу українським млинам дають не лише Росія, країни Балтії, Грузія, Азербайджан. Їх постійно замовляють румуни, болгари, чехи, пакистанці, турки. Наприклад, Іран нинішнього року придбав таких агрегатів на мільйон американських доларів.

Ще донедавна споживачі, щоб купити такий млин, змушені були записуватися в чергу для цього на підприємстві навіть завели журнал). До честі моголівчан, за складних економічних умов вони зуміли в півтора рази збільшити випуск продукції. А після недавнього представлення її на міжнародній виставці-ярмарку «Агро-97», що проходила в Чубинському під Києвом, колектив устоєсно почесної грамоти Міншапрому.

У виробничих підрозділах відбуваються урочистості з нагоди ювілею. Вшановують кращих виробничників. Скажімо, трудовий стаж родини Янковських становить 225 років. Своє трудове життя поспідали з підприємством династії Підприненків, Бронських. Про це та про славу 100-річню історію підприємства можна дізнатися з експонатів музею, відкритого напередодні свята, а також із документальної книжки, сторінки якої ще пахнуть друкарською фарбою.

Вінницька область.

Сергій ВЛАД, журналіст

Маленький секрет для чималенької компанії

РІЗНОМАНІТНІ рейтинги ставлять АТ «Дніпропетровський олійноекстракційний завод» /ДОЕЗ/ урівень з лідерами вітчизняної галузі за показником продукції. Щоденний оборот ДОЕЗу сягає \$ 80 млн, чистий прибуток торік був не найкращим, проте становив \$ 5 млн. Спостережачі цілком слушно пов'язують успіх ДОЕЗу з орієнтацією його керівників на технічне переозброєння виробництва, високий рівень менеджменту і маркетингової діяльності на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Успіх тижня

Погодьтеся, що перебувати в четвертий десятиці найбільших експортерів України сьогодні не снаги далеко не кожному підприємству навіть традиційно експортноємних галузей, а переробникам соняшникового насіння — і поготів. Тож близько двох десятків українських заводів-постачальників олії вважають, що конкурувати з ДОЕЗом успішно можна лише на ринках

СНД або Європи. Загальний обсяг продажу «Олейни» у СНД за 9 місяців перевищив \$ 100 млн. Отже, невдовзі ДОЕЗ і на цих ринках захопить першість.

Упевненість у цьому висловив Європейський банк реконструкції і розвитку, який надав дніпропетровцям кредит у \$ 20 млн. на поповнення оборотних коштів під закупівлю сировини для виробництва рафінованої олії у пляшках. Про це саме говорив і генеральний директор ДОЕЗу Олександр Нурді, пообіцявши вироблоти очищеної олії попервах 4000 тонн на місяць, а згодом — удвічі більше.

Підстав для цього він мав достатньо: за два останні роки на заводі реалізовано правдоподібно ідею — перейти від виробництва сирового продукту до рафінованого, очищеного від усіляких домішок, шкідливих під час споживання. Ринок СНД завжди був імпортером рафінованої олії. Тобто виробляти лише сировину, а потім повертати для продажу на наших ринках. Поява торговельної марки «Олейна» знаменує кінець цієї безглуздої сировинної схеми.

Таємницю успіху не приховували, хоч цікавилися нею одиниці. Близько 70 відсотків акціонерного капіталу ДОЕЗу належить сьогодні зарубіжним інвесторам. Левова частка — швейцарській компанії «Лта-Холдинг», яка й надала гарантії під черговий (бо він не перший) кредит Євробанку. І нові комп'ютеризовані цехи, і нові робочі місця, і суцільна автоматизація виробництва — це не лише результат блискуче реалізованої ідеї, а й залучення іноземного капіталу у вигляді інвестицій та кредитів. До речі, і часті порівняють із прямими інвестиціями, бо за останні три роки прибуток у \$ 10 млн. не вивезли на Захід, а спрямували на закупівлю сучасного устаткування.

Бо, зрештою, кредит Євробанку, про який співістив цього тижня голова представництва Ярослав Кнах, це якоюсь мірою інвестиційна підтримка виробника сільського господарства, який від ДОЕЗу в рахунок оплати за насіння одержує пально-мастильні матеріали, гербіциди, техніку. А ще — підтримка життєвого рівня населення, бо нова марка «Олейна» гарантує утримати податковий надходження до бюджетів.

До Дня визволення Києва від фашистських загарбників

Їх залишилися тільки шестеро...

Завтра до пам'ятників і меморіалів, що у Дарницькому районі Києва, покладуть живі квіти. Це — традиція, яку свято зберігають у післявоєнні роки. Так, жителі найбільшого промислового

району столиці відзначають кожну річницю визволення Дарниці від фашистів. Сталося це 28 вересня 1943 року, коли війська 38-ї армії під командуванням К. С. Москаленка штурмом узяли фашистський укріплення, з боями пройшли вулицями Дарниці і виийшли на береги Дніпра.

Войнам 136, 163, 71 стрілкових дивізій і 56 танкового корпусу, які безпосередньо вибивали гітлерівців з Дарниці, відкриває страшна картина. Зруйновані будинки, залізничний вузол, розграбовані підприємства та підірвані водоканалізації. З 4000 житлових будинків залишилися лише 243 напівзруйновані будівлі. Потім було підраховано, що за 737 днів окупації Дар-

ниці фашисти завдали збитків на 620 мільйонів карбованців...

Сьогодні ж у Дарницькому районі проживають близько 160 тисяч жителів, працює понад 20 підприємств, приваблює стали вулиці, сквери, зони відпочинку. Районна держадміністрація багато робить, щоби тут людям жилося зручно і безпечно, щоби розвивався приватний бізнес, ритмічно працювали підприємства — м'ясокombат, радіозавод, фармацевтична фірма «Дарниця».

Напередодні святкування визволення Дарниці голова райдержадміністрації Валерій Кір'ян привітав визволителів району. На жаль, серед киян у живих їх залишилися лише шестеро. Але вони пам'ятають тих, хто поруч з ними вибивав фашистів з передмістя Києва.

Олександр БУЗЬКИЙ.

ДЕШЕВЛЕ?..

Тільки даром!

ШИНЫ

на любую технику.

Склад в Днепропетровске (самовывоз).

Возможен бартер.

Доставка в любую точку Украины

по желанию заказчика.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-40-25.

Факс: (0562) 45-11-73.

Небо і море братів Айвазовських

Нинішній рік ЮНЕСКО оголосило роком братів Айвазовських

Вшанування тижня

Наскільки добре ми обізнані з життям і творчістю видатного художника Івана Костянтиновича Айвазовського, настільки ж мало знаємо про сподвижницьку долю його старшого брата Габрієла.

Перший — блискучий мариніст, автор понад 600 картин. Другий — досі незнаний широкою загальною видатний релігійний і громадський діяч.

Габрієл у сані єпископа очолював грузинську, французьку, вірменську єпархії, був архієпископом. Заснував у Франції журнал «Голуб Мисис», який продовжував видавати у Феодосії. Автор глибоких філософських і теологічних праць, залишив велику наукову спадщину.

Монах, котрий дав обітницю безшлюбного життя. Політолог, який вільно володів майже двадцятьма мовами і писав ними свої праці.

Утім, таких різних братів — майстра пензля і майстра слова — об'єднувало й багато спільних рис: працелюбність, талант, велика любов до людей і щедра доброчинність. Обидва заслужили ще за життя визнання та шану вірників і мирян, особливо — феодосійців. Брати зробили чимало доброго для земляків. Фонтани, галерея, друкарня, жіноча гімназія, навіть залізниця — не перелічуючи всіх їхніх дарунків рідному містові над морем.

Вшанування братів Айвазовів (саме так їхє справжнє прізвище) протекло всім Кримом. Святкування перетворилися в одну з великих подій в історії Криму.

У Сімферопольському краєзнавчому музеї працюють дві виставки, які підняли завісу днів минулих. Перша — відтворює побут вірменської діаспори на півострові. Друга — «Морський пейзаж від Айвазовського до наших днів» — присвячена видатним живописцям-мариністам, вихідцям з вірменської громади Криму.

Днями в центрі Сімферополя буде встановлено пам'ятники братам Айвазовим — Ованесу та Габрієлу.

Тост тижня

Так — це справжня «Валентина»

Ми вже втомилася від низькоякісних товарів невідомого походження. Однак є і радісна інформація. Завдяки тісному співробітництву між Державним комітетом України із захисту прав споживачів і власником фірми «Тозо с. п. а.» (Італія) доктором виноградарських наук паном Джанфранко Тозо, у виробників підробного шампанського «Валентина» не залишилося жодних шансів його продати.

Як же вдалося досягти такого результату? З'ясувалося, що в Італії, на батьківщині знаменитої «Валентини», використовують іншу, ніж у решті країн, технологію приладування фольги на шийку пляшки. Якщо на заводах Німеччини, Польщі, Угорщини, Росії, України шийку пляшки обгортають фольгою, то в Італії готову капсулу із фольги приладнують на шийку згори і прикріплюють. Фірма «Тозо с. п. а.» почала випускати «Валентину» з вертикальним написом «La Dolce Valentina» на фользі на шийці пляшки. Таку «Валентину» можна виготовити лише в Італії. Підпільні заводи Угорщини, Польщі та України не можуть зробити її на своєму устаткуванні: під час обертання фольги навколо шийки будь-який напис на фользі неможливо зберегти.

Тепер покупці «Валентини» на фользі на шийці пляшки відрізняють, що вони придбали справжнє італійське шампанське.

Отже, Державний комітет із захисту прав споживачів на ділі показав, що Україна здатна захистити своє населення від фальшивок. Цим зроблено ще й важливий крок на шляху входження нашої країни до світового співтовариства, що цивілізоване виробництво може бути тільки там, де виробник захищений від підробок його продукції.

Леонід ІЗЮТОВ.

Людмила ГРАЧ, «Голос України»

Зовсім не музичний ХІТ-97

Виставка тижня

ПІД АБРЕВІАТУРОЮ ХІТ слід розуміти: харчові інгредієнти і технології. Вони протягом

трьох днів були гідом програмі семінарі, конференції у виставковій залі компанії АБКО Інтернешнл. Інгредієнти — це компоненти готового продукту. До них входять і харчові добавки, які нині викликають зростаючу зацікавленість у споживачів і виробників харчових продуктів. Організатори такої першої спеціалізованої виставки — Держхарчпром, Міністерство АПК, МОЗ України та Торговельно-промислова палата.

Вітчизняні виробники мали нагоду ознайомитися із застосуванням високоякісних інгредієнтів, які відповідають вимогам МОЗ України, у розвинених країнах, а також переконатися у позитивному впливові представленої на виставці інгредієнтної бази на споживчі та вартісні якості готової продукції.

Почасті наші фахівці не володіють методиками визначення багатьох нових інгредієнтів і харчових добавок у закордонних продуктах, — зазначила заступник голови Держкомітету з харчової промисловості Людмила Зінченко. — Тож мета цих заходів — насамперед навчання їх ідентифікувати. А експонентами виставки були саме провідні світові фірми у цій галузі, які представляли дієві жири, англійські пектин, барвники, ароматизатори, іспанський агар-агар, німецькі замінники цук-

ру, соєві лецитини, бельгійський желатин.

Побутує думка, що така «хімія» шкодить здоров'ю. Як заперечили спеціалісти з НДІ харчування, ці добавки до продуктів здебільшого рослинного походження, а дози хімічних — мізерні і під контролем. Скажімо, у виробництві пектину утворювача густоти концентратів використовують цитрусову шкурку або яблучний жом, до морузів додають стабилизатор утворення кристаліків льоду. Пріміром, «посивняння» шоколаду затримують рослинні жири (шехао). На жаль, серед розм'ягчачів закордонних експонентів вирізнялася лиш самотня вітчизняна корпорація «Донасбел», яка представила «Дон» — полішувач структури борошна. Саме він уповільнює черствіння хліба.

Кий.

Тетяна МІШИНА, «Голос України»

Брати наші менші шукають прихистку, рятуючись від «фабрики смерті»

Ініціатива тижня

Чотириногі мешканці вулиць міста наразі спатимуть спокійно — їх не жахатиме перспектива потрапити до сумнозвісної шкуродерні в Пироговому. Адже на місці «будки», як називають цей заклад, наприкінці вересня буде відкрито перший в Україні притулок для обділених людською увагою тварин.

Уся Європа була шокована інформацією в газетах і на телебаченні про жорстоку розправу з тваринами в нашій державі. А надто після трансляції фільму жахів, знятого в Пироговому. В об'єктив німецьких журналістів, представників Європейської організації та членів українського товариства захисту тварин «SOS» потрапив момент, коли працівники шкуродерні з кліток, білих їх і, підвісивши за ребра на гаки, здирали шкіру. Лише в Києві так жорстоко шорку знищувалося понад 22 тисячі тварин. Принаймні цю цифру наводять офіційні дані «Київспетрансу».

Змінити ставлення влади до безпритульних «друзів» відважилося товариство захисту тварин «SOS». За фінансової підтримки міжнародних організацій Австрії, Англії, Німеччини, Швейцарії та Франції «SOS» почало реалізовувати свою програму. Замість «фабрики смерті» міський керівництво було запропоновано більш гуманний спосіб розв'язання проблеми — ветеринарне втручання, зокрема, стерилізація тварин.

Завдяки клопотанням «SOS» «будка» в

Пироговому перетворюється на притулок: реконструйовано колишні приміщення складу під ветеринарну операційну з істотною вольтерами для хворих тварин, побудовано «помешкання» для котів та собак, оновлено дах будинку. Усього притулок зможе розмістити 200 собак та 100 котів. Швейцарське товариство захисту тварин та англійське «Натур вочт» переказало гуманітарну допомогу, ветеринарне обладнання й ліки.

Добре, якщо колишня шкуродерня повністю перетвориться на діючий притулок. А поки що товариство захисту тварин «SOS» за участю представників міжнародних організацій відкриває першу частину захисту для тварин.

Віктор ХОМЕНКО, «Голос України»

Білі жнива — до білих снігів?

Тривога тижня

У кримських рисосійних господарствах — розпал жнив. Як і торік, доводиться долати багато труднощів. Найбільша — нікудишній стан збиральної техніки. Готовність її перед самісіньким збиранням була низька, як ніколи. Проте на нараді рисівників, яка чомусь відбулася на початку жнив, коли вже не залишалося часу на маневр, який дозволив би поліпшити ситуацію, з вуст керівництва звучали оптимістичні слова.

Але справді від того не поліпшилося. Пріміром, досі не укладено договорів на постачання дефіцитних запчастин до російських комбайнів, насамперед різного виду ланцюгів. В Україні їх не виготовляють, а в мехмаштернях теж не зробити. Тому й виїхали в чекі за талоне 200 рисових комбайнів і менш як 100 лавок.

Вродило нівроку, та дуже клопітним стало збирання на майже 16 тисячах гектарів. Нині навантаження на один комбайн становить у се-

редньому близько 80 гектарів, а в окремих господарствах — 100. І це за оптимальної цифри 40. Ще важче доводитися жати. На кожну жатку припадає загальом 250 гектарів і більше. Це теж удвічі перевищує норму. Господарствам «Штурм Перекопу», «Іскра», «Герой Сиваша», імені Енгельса, «П'ятиозерний», «Україна», «Нива» потрібна негайна допомога технікою. Інша збірання врожаю, на думку фахівців, затягнеться щонайменше на 2–3 місяці.

Але й це ще не всі біди рисівників Криму. Кепські справи й з готовністю зерносушилок, яка становить лише 75%.

Ще й визрівання цього року відстає на два тижні, вже вкотре нагадуючи рисівникам, що давно час перейти до вирощування більш ранніх сортів, які виривають на два тижні раніше.

За такої ситуації не можна не тривожитися за долю нинішнього врожаю білого зерна. Схоже, торішні прорахунки нічого не навчили кримських рисівників, котих знову обіли безгрошів'я, брак запчастин, вкрай зношена техніка та голодний пайок на паливо.

Сімферополь.

Місце зустрічі — Володимирський собор

От уже протягом кількох років при Кафедральному соборі святого князя Володимира в Києві працює школа Закону Божого. Тут вивчають Біблію, дізнаються про православні обряди, їх походження.

На прохання князя з 4 жовтня у школі розпочинається новий навчальний рік. Отець Георгій, якому доручено вести заняття, запрошує цього дня до Кафедрального собору свя-

того князя Володимира всіх бажаючих на 13-ту годину. Вже складено і затверджено програму занять і для дорослих, і для дітей.

Хроніка. Факти. Події

• Сараєво

Результати
примушують чекати

Заплановане на четвер оприлюднення офіційних підсумків муніципальних виборів у Боснії та Герцеговині, що відбулися 13-14 вересня, відкладено ще на тиждень. Як повідомив представник ОБСЄ, звільнення термінів підбиття остаточних підсумків пов'язане зі складністю підрахунків бюлетенів, а також численними скаргами на порушення під час голосування.

• Варшава

Чим більше партій,
тим краще?

Нову партію під робочою назвою «Громадський рух Акція виборча «Солідарність» було вирішено створити на засновницьких зборах у Гданську. Їх провели спільно керівники профцентрів «Солідарність» у одноім'яного блоку, який одержав перемогу на недавніх виборах у країні.

• Тель-Авів

Удар по ХАМАС

Палестинська поліція провела в секторі Газа арешти серед прибічників ХАМАС. Закрито 16 організацій, що належать цьому ісламістському руху, які діють під високим соціальним та благодійним організаціями, арештовано десятки активістів ХАМАС, а також кількох його керівників. Атаку на релігійних радикалів здійснено в переддень відновлення у Нью-Йорку палестино-ізраїльських контактів на високому рівні.

• Лондон

Буде журналістський
кодекс честі

Британська державна комісія із засобів масової інформації виступила з ініціативою про перегляд практики збирання фото- і телеінформації з наміром зробити більш жорстким контроль за діяльністю співробітників усіх ЗМІ, що перебувають у Великобританії. У зв'язку з обставинами загибелі принцеси Діани, голова комісії лорд Уксем закликав у законодавчому порядку розробити кодекс професійної поведінки журналістів, якого повинні ретельно дотримуватися працівники преси, в тому числі й нештатні.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Даєш картоплю замість бананів!

Чим ближче намічений на 22 жовтня саміт країн СНД, тим частіше на телевізійних стрічках з'являється ця абревіатура. Вона вже кілька тижнів являє переважне лідріє літнього «прокату» НАТО та СС. Тимчасову альтернативу їй становить хвіб що ООН.

Складається враження, що рукою вправних московських взаємістів створюється образ нового СНД — такого собі «Наутилуса» — «вільного у вільному середовищі». Жовтень просто розписано по хвилях і події йдуть по висхідній: 3 жовтня — засідання міністрів закордонних справ країн СНД у Москві, 9 жовтня — зустріч глав урядів держав Співдружності у Бішкеку, а також велика кількість двосторонніх візитів та зустрічей колишніх братів по Союзу, і нарешті, вершина — саміт у Кишиневі.

Якщо Співдружність насправді вживається в створення нинішнього і виконує всі її функції, яких так потребують її країни-учасниці, може, вона й стане якоюсь новою продуктивною моделлю співробітництва східноєвропейських, азійських і закавказьких держав. Більшою мірою від неї очікують прогресу у відновленні економічних зв'язків і цивільнової торгівлі, і меншою — політичного тиску.

Так, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз висловився за вступ України до Міжпарламентської асамблеї країн СНД. Невдовзі він заявив: «Ми контактуємо в економічному плані з країнами колишнього СРСР, і так буде завжди». Якщо для такого співробітництва необхідно адаптувати законодав-

ство, то, на думку Олександра Мороза, МПА СНД «працює в цьому напрямі значно ефективніше, ніж багато інших парламентських структур». «Якщо ми хочемо захищати свої інтереси, то необхідно йти в ті структури, у яких це можливо зробити, і в цьому немає жодної небезпеки», — сказав також він.

Наріжним каменем у домовленостях між країнами СНД уже не один рік є Митний союз, до якого країнам, що не приєдналися до нього, вступити і хочеться, і колись-ся. Перед всьмним самітом України — асоційований член СНД, не розглядала можливості вступу в такий союз. Особливо в тому вигляді, в якому його було запропоновано. Як буде тепер?

Наприклад, президент Білорусі Олександр Лукашенко вважає, що до Митного союзу Росії, Білорусі, Казахстану та Киргизії «можуть приєднатися не лише Україна, але й країни Балтії». Про це він заявив на прес-конференції в Алма-Аті, де перебував з офіційним візитом. Митний союз є не політичним, а «глибоко інтегроване економічне об'єднання», відзначив білоруський президент. Якщо будуть реальні результати в торгівельно-економічних відносинах між країнами, що входять до нього зараз, то, на думку Олександра Лукашенка, він може виступити «до 5, 6, 12 і більше членів». А ще президент Білорусі сказав, що прикладом такого об'єднання може служити Західноєвропейський союз. Так, прикладів уже безліч, але часто «не по Сеньке шапка».

Однак багато країн бачать в СНД «політичного доктора Айболита»: «Саміт глав держав СНД у Кишиневі, намічений на 22 жовтня, сприятиме подальшому врегулюванню придністровського конфлікту, — за-

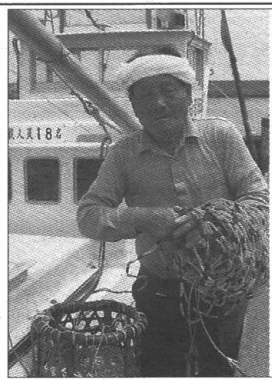
явив на прес-конференції в столиці Молдови президент Молдови Петру Лучинський. Він повідомив, що має намір запропонувати лідерам Співдружності розробити посередницький документ, який витікає з Меморандуму, підписаного 8 травня Кишиневом і Тирасполем при посередництві Росії, України та ОБСЄ.

Проте уже роблять певні кроки з метою довести, що СНД хоче працювати саме на благо відновлення (чи таких, що зазнають) економіки країн колишнього СРСР. Так, колегія Міждержавного економічного комітету Економічного союзу на своєму недавньому засіданні односторонньо схвалила проєкт угоди про загальний аттарний ринок держав-учасниць СНД. Голова колегії МЕК, віце-прем'єр РФ Валерій Серов підкреслює, що ця угода є «історичним документом». Вона передбачає створення спільного аграрного ринку, що забезпечує вільний рух сільськогосподарської продукції, продовольчих товарів, науково-технічної продукції та технологій для АПК в межах територій країн СНД. «Ми всі стали «банановими республіками», — сказав віце-прем'єр. — Куди не прийдеш — кругом банани, але немає продукції країн Співдружності».

На колегії МЕК було також прийнято угоду про формування і статус міждержавних інноваційних програм і проєктів у науково-технічній сфері, проєкт угоди про співробітництво проти дії поширення ВІЛ-інфекції, проєкт модельного закону про енергозбереження.

Що ж, мета всіх колишніх сестер — зробити СНД більш працездатним і кращим. Є надія, що не вийде, як завжди.

Яна СТАДІЛЬНА

Що потрібно
літнім людям?

За традицією 1 жовтня відзначають Міжнародний день людей похилого віку. Ніхто не сперечається, що на шматок років будь-яка людина мріє жити у власній дружній сім'ї. У цьому розумінні дуже поталановано японським пенсіонерам. Японська сім'я традиційно дружна: сім'ї, що складаються з трьох поколінь (коли під одним дахом живуть діти, батьки і бабуся з дідусями) у цій країні становлять 12 відсотків. Вони радіють своїм онукам (більшість сімей мають одного-двох дітей) і щасливі, що тим не доведеться страждати через розлучення їхніх батьків: на 1000 сімей припадає лише 1,57 розлучень (по-

рівняно з 4,8 розлучень у США чи 2,9 у Великобританії). А що ще потрібно стареньким? Головне — щоб рідні були поруч.

Підкидний лист у стінах Парламентської Асамблеї

(Початок на 1-й стор.).

Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ:

— Спершу комітет обговорював виконання Туреччиною своїх зобов'язань. У турецької делегації здали, як кажуть, нерви. Вони «завелися», захищалися дуже агресивно, почали нарікати, що у них «кримінальні» істоти Іран та Ірак. Але така поведінка викликала в комітеті лише роздратування. На відміну від турків ми взяли іншу ноту. Виступи були спокійні та завершені. Я, зокрема, наголосив, що у нас прекрасні суди, в тому числі й Туреччина. Отже вигляд ми мали непоганий.

Відома, що головна претензія ПАРЄ — ситуація зі скасуванням смертної карі. І тут сталося ось що. Вплив якийсь лист — заступника міністра юстиції нібито до одного депутата Вінницької обласної ради. Йдеться там про те, що цього року в Україні кілька десятків осіб було засуджено до смертної карі і 13 вироків виконано. І ось цей лист роздали членам комітету! А ще — витяги з інструкції Кабінету міністрів для Комітету із забезпечення державних таємниць, де сказано, що ці дані є державною таємницею. Тобто наші чиновники поста-

вили нас в ситуацію: з одного боку, світ не розуміє, чому виконання вироків триває, з іншого — заступник міністра повідомляє про депутата обласної ради і називає конкретні цифри. Я, до речі, після повернення в Україну обов'язково зберуся, чи є той лист узагалі.

Сама проблема скасування смертної карі справді є. Але її можна легко розв'язати. Реальний вихід — переконати Президента накласти мораторій на виконання смертних вироків (як це зробили Росія, Литва й Естонія). Окрім нього сьогодні зарідити справі ніхто не може. Я, до речі, у своєму виступі сказав, що в нашому парламенті очолюють роботу групу зі скасування смертної карі і категорично за її скасуванням. Але сьогодні за це не проголосують. Я думаю, що обговорення цього питання буде спокійне: у нас з'явилася чимало прихильників, з якими ми маємо гарні контакти.

Серген МАРМАЗОВ:

— Про ситуацію в Україні доповідала пані Ханне Северінсен з Данії. Вона зробила це дуже доброзичливо. Але атмосферу

нагнітила ситуація зі скасуванням смертної карі. З'явився цей лист. Враження такі, ніби нас намагалися впітати на гарчому. Хоча ми нічого й не приховували і відверто у парламенті говорили, що жодного рішення уряду щодо скасування смертної карі не існує. А документ, який з'явився на засіданні, дуже сумнівний. Ми, депутати Верховної Ради, такої інформації не в змозі отримати. А тут лист до депутата обласної ради. До речі, міністр внутрішніх справ Ю.Кравченко та його заступники заявляли, що вироків в Україні не виконують.

Другий негатив — порушення Європейської конвенції з місцевого самоврядування, тобто «справа Косаківських». Щодо цього виступив Анатолій РАХАНСЬКИЙ і погодився: «Такі факти мали місце і ми про них інформували. Верховна Рада вже давно намагася розв'язати це питання у рамках закону».

Щодо інших претензій ПАРЄ, то у своєму виступі, — сказав кореспондентів Анатолій Раханський, — я зазначив, що нині найактуальніше питання не скасування смертної карі, а, наприклад, втілення в життя Соціальної картки. Якщо Рада Єв-

ропи, вивчаючи ситуацію в Україні, сконцентрується на смертній карі й не помітить проблем з виплатою зарплат і пенсій, то ніхто її не розуміє, що це справді нині найголовніше. З нами погодилися і сказали, що Україна йде правильним шляхом і нічого не приховує. Було ухвалено рішення надіслати до нас доповідь, щоб потім у січні перший варіант доповіді було обговорено на засіданні ПАРЄ. офіційне слухання цього питання відбудеться в березні — квітні.

І насамкінець враженнями від роботи сесії поділився член української делегації Геннадій САМОФАЛОВ.

— Відзначив би роботу засідання Комітету з екології та регіонального планування. Обговорювалися підсумки вільного засідання у Києві (йшлося про екологічну безпеку в Україні. — Авт.). А загалом на сесії обговорювали дуже важливі питання, наприклад, про бюджет організації. Парадокс: Парламентська Асамблея обирає тих, хто розпоряджається коштами, а сама не має ані впливу на їх розподіл, ані інформації про це.

Народний календар

27 ВЕРЕСНЯ — Здиження. Цього дня остання птиця відлітає у вирій, а гадія залізає з землю, щоб перебути зиму. Але не все ті, що вжали людей або тварин, не мають права на спокончок, бо їх «не бере земля». Вони особливо небезпечні. Тож дітям забороняли ходити до лісу, щоб не зустрілися з розлюченими вигнанцями.

30 ВЕРЕСНЯ — Віри, Надії, Любові та їх матері Софії. Жінки не починали будь-якої важливої роботи.

1 ЖОВТНЯ — Ярини. Цей день ще називали «журвалним літом». Якщо на Ярини відлітять журавлі, то за два тижні чекай морозів. А як затримуються — зима раніше, ніж на Афонія (18 листопада), себе не покаже.

2 ЖОВТНЯ — Трохима. Цього дня хлопці й дівчата обирали одне одного. З 2 по 10 жовтня пасички переносили в паровий вулиці і спостерігали, коли обидвоє старенько позашливали вчора вощом чи прополосом — зима буде суворю, а коли злегка — теплою.

Валентин, Сергій та інші

Вечоріло. Поволі йду, замислившись, додому. Дивлюся — біля мого будинку сидить зграйка веселих хлопців.

Привіт! — кажу. — Що робите, якщо не секрет?

— Граємося.

— А в яку ж гру, цікаво?

— Та ось... сидимо...

розмовляємо, розповідаємо цікаві історії.

— А може, сірниками бавитеся, цигарками?

— Та ні! — майже хо-

ром. — Кажемо ж — цікаві історії розповідаємо...

— Ну добре, ось розповісте ви кожен усі свої цікаві історії, що ділі? Що робитимете, приміром, завтра?..

— Не знаємо...

— А риболовля, хлопці,

га? Ось же гірло Десни від нас недалеко, якюхос півгодини їзди велосипедом. А футболь? А інші наші, українські, народні ігри?..

— Та... ну... — засумував,

бачу, мої співбесідники...

Фотопогляд

Сумно зробилося й мені... І, вже прощаючись, пообіцявши їм співбесідникам надрукувати їхній знімок у великій газеті — дістав фотоапарат, клацнув. Бачу, проясніли дитячі об-

личчя, засвітилися очі цікавістю...

Олека ВАЩЕНКО.

Київ.

Фото автора.

УСІ ПРЕЗИДЕНТИ США

Сьогодні склалися добрі державні відносини між Україною та Сполученими Штатами Америки. Хотілося б на сторінках «Голосу України» прочитати послідовно про всіх президентів США з даними років їх президентства.

Гнат ФІЛЮК.

Арциз
Одеської області

Поклав початок традиції президентства головкомандувач армії колоністів у війні за незалежність, що тривала з 1775 до 1783 року, Джордж Вашингтон (1). Він був і головою Конвенту (1787 року) з підготовки Конституції США. На посту президента перебував з 1789 до 1797 року. 2. Змінив його на наступні чотири роки Дж. Адамс. 3. Томас Джефферсон — 1801—1809 роки. 4. Джеймс Медісон — 1809—1817. 5. Джеймс Монро — 1817—1825. 6. Джон Адамс Квінсі (син Дж. Адамса, другого президента) — 1825—1829. 7. Ендрю Джексон — 1829—1837 (один із засновників Демократичної партії). 8. Ван Бурен Мартін — 1837—1841, президент від Демократичної партії. 9. Гаррісон Уільям Генрі — березень-квітень 1841 р., від партії вігів. 10. Тайлер Джон —

1841—1845 (прихильник рабства і зовнішньополітичної експансії). 11. Полк Джеймс Нокс — 1845—1849, від Демократичної партії. 12. Тейлор Закарі — 1849—1850. Виступав проти рабства, брав участь у винищувальних експедиціях проти індіанців. 13. Філімор Міллард — 1850—1853, від вігів. 14. Пірс Франклін — 1853—1857, від Демократичної партії. 15. Б'юкенен Джеймс — 1857—1861. 16. Лінкольн Авраам — 1861—1865. Виступав проти рабства, вбитий агентом плантаторів, один із організаторів Республіканської партії. 17. Джонсон Ендрю — 1865—1869, від Демократичної партії. 18. Грант Уїлс Сімсон — 1869—1877, від Республіканської партії. 19. Хейс Ратерфорд Бьюрард — 1877—1881, від Республіканської партії. 20. Гарфілд Джеймс Авраам — 1881 р., смертельно поранений нападником. 21. Артур Честер Алан — 1881—1885, від Республіканської партії. 22. Клівленд Стівен Гравер — 1885—1889, від Демократичної партії. 23. Гаррісон Бенджамін — 1889—1893, від республіканців. 24. Клівленд С. Г. — 1893—1897. 25. Мак-Кінлі Уільям — 1897—1901, республіканець, убитий монархістом. 26. Рузвельт Теодор — 1901—1909, рес-

публиканець. 27. Тафт Уільям Хауард — 1909—1913, республіканець. 28. Вільсон Томас Вудро — 1913—1921, демократ, учасник організації агресії в Росію. 29. Гардінг Уоррен — 1921—1923, республіканець. 30. Калідж Калвін — 1923—1929, його уряд проводив політику невизнання СРСР. 31. Гувер Герберт Кларк — 1929—1933, республіканець. 32. Рузвельт Франклін Делано, обирався чотири рази, демократ. Провів ряд реформ, уклав дипломатичні відносини з Радянським Союзом. 33. Трумен Гаррі — 1945—1953, демократ, дав наказ про атомне бомбардування Хіросіми й Нагасакі. Ініціатор створення НАТО. 34. Ейзенхауер Дуайт Дейвід — 1953—1961, республіканець. 35. Кеннеді Джон Фіддджеральд — 1961—1963, демократ, убитий в Далласі. 36. Джонсон Ліндон — 1963—1969. Його уряд роз'явив війну у В'єтнамі. 37. Ніксон Річард Мілзаус — 1969—1974. 38. Форд Джералд Рудольф — 1974—1977, республіканець. 39. Картер Джеймс — 1977—1981, демократ. 40. Рейган Рональд Уїлсон — 1981—1989, республіканець. 41. Буш Джордж — 1989—1993, республіканець. 42. Клінтон Уільям — 1993 р., демократ.

Про наболіле з гумором

Станемо великою циганською нацією!

Ви, напевно, звернули увагу на те, що одна частина українців розмовляє паскуною українською мовою, а друга — паскуною російською мовою. І ті, і другі не люблять українську мову і люблять російську. Не тому, що російська крапда, а лише тому, що українська для українців стала атрибутом їхнього комплексу меншовартості. Із задоволенням ми розмовлятимемо не лише російською, а й будь-якою іншою чукотською, нещесною, циганською. Аби лиш не українською.

Тож мов треба міняти. Здається, найпростіше замінити українську на російську. Однак, попри сотні років перебування під владою Росії і шалену русифікацію, російська як сія ми не вивили. Причина невідомо. Гадаю, в майбутньому вчені її з'ясує. Тож українську мову треба замінити на якусь іншу. Щодо чукотської чи нещесної, то ц народам від нас далека, і така заміна надзвичайно складна. Щодо мови африканців, то лихо в тому, що кожен з них належить до свого племені. Відповідно, мов у них чимало. Яку з них обрати за державну — незрозуміло.

Набагато ліпша ситуація з циганською мовою. Циган у нас багато. Он скільки їх жебракує у вагонах метро. Тож у мене пропозиція: державну українську замінити на державну циганську, а академічний інститут української мови й літератури замінити на інститут циганської мови й літератури. Дитячі садки, школи, вуз, заклади й установи зробити циганськомовними. Не міняти ж 10—15 років, як ми станемо великою циганською нацією!

Київ.

В. СКРИПНИК.

Запитуйте — відповідаємо

А охорона все-таки потрібна

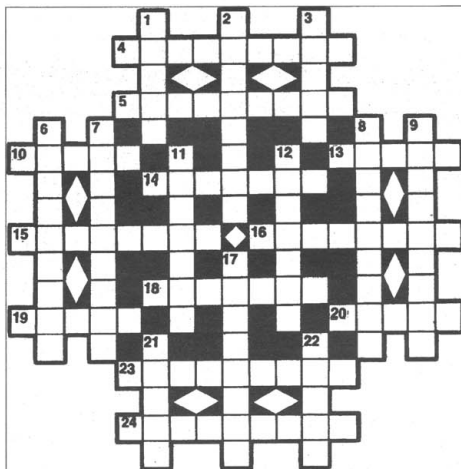
Правду кажуть люди, що на Байковому кладовищі, де похований колишній секретар ЦК КПУ Володимир Щербіцький, біля його могили стоїть охорона?

Семен ТРИСКА.

Луганськ.

— На жаль, з початку 1997 року міліції на Байковому кладовищі більше немає, — так відповів нам по телефону працівник кладовища.

Є тут алея, на якій розташовано могили комуністів, що в минулому займали високі посади. Звикнувши до спокою за життя, прагнули вони цього і після смерті. Тому на кладовищі постійно чергував наряд міліції. Правду кажучи, тоді було спокійніше і працівникам цього останнього людського притулку. Нині, коли дедалі частішими стають погроми кладовищ сатаністами, озброєні охоронці були б не зайві. Адже тут спочивають і багато інших людей, пам'ять про яких дорога українцям.

КРОСВОРД

По горизонталі: 2. Місто в Криму, якому не так давно повернуто колишню назву. 5. Донча князя Володимира Великого. 10. Стих з матнею для риболовлі. 13. Декабрист, родич Лесі Українки. 14. Персонаж казки про Буратіно. 15. Другина легендарного Одиссея. 16. Відомий у минулому захисник київського «Динамо». 18. Степовий птах, який «грає» крилами. 19. Промислове чи торговельне підприємство. 20. Персонаж з музичним привітськом у романі М. Булгакова «Майстер і Маргарита». 23. Книжне місто над Горинню. 24. Український естрадний співак.

По вертикалі: 1. «Луччі» люди навколо князя. 2. Престижний автомобіль. 3. Розділ книги. 6. Декоративна рослина з роду люксембів. 7. Вовжд іків, який, потрапивши у полон, закликав одноплеменників здатися іспанським завойовникам, за що свої вбили його. 8. Син князя Ігоря. 9. Скоріян гра. 11. Мертве місто в Україні. 12. Музичний твір. 17. Прибережна русалка. 21. Найжорсткий слід від коліс. 22. Справжнє прізвище Семена Палія.

Відповіді до кросворда, надрукованого 20 вересня

По горизонталі: 1. Атіла. 4. Амulet. 9. Трахтемірів. 10. Іон. 11. «Оскар». 13. Нар. 14. «Хата». 16. Орда. 18. Сіп. 19. Каян. 21. Ода. 22. Змія. 24. Мін. 25. Стабілотрон. 26. Аннали. 27. Мантія. По вертикалі: 1. Антропоміка. 2. Ісаак. 3. Латур. 5. Марин. 6. Левітар. 7. Трансильванія. 8. Скопа. 12. Ака. 14. Хна. 15. Тля. 17. Джонсон. 18. Сом. 19. Караул. 20. Нодія. 22. Злоба. 23. Іврит.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: А. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛУК (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодач.
☐ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☐ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 257138.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311182.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.